

Comedia

În lumina contemporaneității ,pe meridianul românesc, Ion Luca Caragiale este una dintre acele personalități literare ce nu s-au învechit deloc.

Comedia este o specie a genului dramatic în care se prezintă o întâmplare hazlie, cu deznodământ vesel, ridiculizându-se astfel personaje, moravuri, realități sociale și situații general umane.

Opera "O scrisoare pierdută" de Ion Luca Caragiale înfățișează desfășurarea alegerilor într-un județ de munte, într-unul din secolele trecute.

Ca orice operă dramatică, aceasta a fost scrisă cu scopul de a fi reprezentată pe scenă. Opera este structurată în acte și scene, cuprinzând 4 acte, fiecare având 9-14-17-14 scene.

Timpul și spațiul sunt limitate. Întâmplările se petrec la sfârșitul anului 1883 în capitala de județ. Caracterul dramatic este evidențiat de folosirea dialogului și monologului dramatic, precum și de prezența indicațiilor scenice prin care se fixează cadrul acțiunii și se evidențiază unele dintre trăsăturile specifice ale personajelor. Descrierea și narațiunea nu sunt prezente ca moduri de expunere decât în aceste indicații sau în replicile personajelor.

Specific acestei specii literare este comicul de moravuri care vizează corupția politicianilor ori viața de familie; de caracter ce surprinde numeroasele tipuri umane, dar și de situație, de limbaj și de nume.

Firul dramatic e structurat pe momentele subiectului, dar intriga "se consumă" înainte de începerea acțiunii: pierderea scrisorii de amor primită de la Tipătescu, prefectul județului de către Zoe.

Expozițiunea înfățișează discuția dintre Pristanda și Tipătescu care află astfel că Nae Cațavencu este în posesia unei scrisori compromițătoare, ce-i poate asigura reușita în alegeri.

Alertat, în desfășurarea acțiunii, prefectul ordonă percheziția la domiciliul lui Cațavencu.

Trahanache și Zoe, sunt șantajați de către adversarul lor politic cu publicarea scrisorii, dacă nu îl vor sprijini în alegeri. Aflând cele întâmplate, prefectul devine din ce în ce mai neliniștit.

Farfuridi și Brânzovenescu, îi bănuiesc de trădare pe Pristanda, Zoe și Tipătescu văzându-i în vizită la Cațavencu.

Ei trimit o depeșă la București acuzându-l pe prefect de trădare. În acest timp Cațavencu este arestat din ordinul lui Tipătescu. Speriată de cele întâmplate și de o posibilă publicare scrisorii, Zoe încearcă să-l convingă pe prefect să îl susțină pe Cațavencu, care devine din ce în ce mai impulsiv ,refuzând bunurile oferite de prefect.

Când Zoe îl convinge pe Tipătescu să fie de partea lui Cațavencu; Pristanda aduce telegrama prin care se anunță candidatura lui Dandanache, propus de la centru. Acest moment constituie punctul culminant.

Acțiunea evoluează spre deznodământ: Dandanache va ajunge deputat, iar Cațavencu, căruia i se descoperise polița falsificată, va organiza petrecerea în cinstea proclamatului. Astfel totul se termină într-o atmosferă de sărbătoare, împăcare și veselie unanimă.

Prezentarea conflictului derizoriu între esență și aparență, este o altă trăsătură a acestui gen literar.

Numeroasele personaje sunt reduse la schemă cu funcție comică, tipuri ridiculizate, devenind contra exemple și tipuri umane cu doar câteva trăsături.

Tipătescu e tipul junelui prin, Zoe al adulterinei, Trahanache al încornoratului, Pristanda al servitorului, Cațavencu al demagogului ambițios, iar Farfuridi și Brânzovenescu al prostului fudul.

Personajele sunt principale: Trahanache, Tipătescu, Pristanda, Cațavencu, Zoe, iar secundar fiind cetățeanul turmentat.

Tipătescu este personajul principal ce apare în toate momentele subiectului.

Portretul fizic este proiectat într-un plan secundar; în indicațiile scenice apar reliefe în mod direct câteva detalii vestimentare "în haine de odaie".

Portretul moral e înfățișat mai ales indirect prin dialog și monolog, dar și prin replicile celorlalte personaje și chiar prin indicațiile scenice.

Prin personaje este pus în evidență ridicolul unei lumi, satirizându-se mai ales imoralitatea și incultura. Deși nu e incult ca și celelalte personaje, imoralitatea îl caracterizează și pe Tipătescu: închide ochii la găinăriile polițaiului, își administrează județul ca pe propria moșie, oferind funcții și arestând pe Cațavencu după bunul plac.

Apare aici, în linii îngroșate comicul de caracter.

Prin același comic este caracterizat și Cațavencu care vrea să ajungă deputat printr-o scrisoare șantajând, dar când nu mai este stăpân pe situație organizează petrecerea în cinstea celor aleși.

Zoe duce o viață dublă, dar cei din jur se prefac a nu-i da importanță. Comicul de caracter, de situație și de limbaj, apare într-o îmbinare perfectă, în replicile lui Pristanda, în care se vorbește despre momentul spionării casei lui Cațavencu. Polițaiul se crede veșnic la datorie: "eu nu; eu la datorie, coane Fănică, zi și noapte la datorie". Repetiția de 4 ori a c.c. loc stârnește râsul căci, de fapt, menirea sa de slujbaș al satului era alta. E încântat chiar că, urcat pe uluci, vede ca la teatru ce se petrece și aude ce se discută în casa lui Nae. Repetă și aici mecanic "Curat Moflujii" cuvintele superiorului său. Ar fi ascultat mai mult, dar un chibrit aprins aruncat pe fereastră îl face să lunece peste un "dobitoc" care tocmai trecea pe acolo.

Falsa personalitate a lui Cațavencu, tirada lui sforăitoare sublinază atât comicul de limbaj, dar și pe cel de situație și de caracter.

De fapt, titlul operei e simbolic, sugerând comicul de situație din comedie. Nu e vorba numai de scrisoarea pierdută de Zoe care îi poate aduce lui Cațavencu succesul în alegeri, ci și cea care îl ajută pe Dandanache să devină deputat. Elocvent este și comicul de nume (Dandanache derivă de la dandana, Trahanache de la trahana). Tipătescu e cel ce a urcat tipa-tipa în vârful piramidei sociale, iar Farfuridi și Brânzovenescu au nume cu aluzie culinară ce stârnesc râsul.

Argumentele de mai sus demonstrează că această creație este o comedie.